

DOI: 10.15421/151840

УДК: 351/354

Значення економічної прaxeології у розвитку системи державного управління в Україні

Ясинська Н. А., Донецький державний університет управління

У статті наведено теоретичне обґрунтування доцільності дослідження економічної прaxeології у розвитку системи державного управління в Україні, надано характеристику економічній прaxeології. Зазначено, що економічна прaxeологія є апологією вільному ринку і свободі особистості. Виявлено, що сучасна державна економічна політика України розвивається в межах теорії good governance, а світова – за принципами теорії public choice. Проведено аналіз та дана оцінка вагомості економічної прaxeології під час розвитку вітчизняної системи державного управління. Дослідження враховує індекс політичної стабільності та відсутності насилля та (або) тероризму в Україні. Актуалізовано питання встановлення межі управлінських можливостей задля максимально успішного виконання планів нетривалої дії в системі державного управління. Дослідження засноване на систематизації теорії з економіки та державного управління, що дозволило застосувати методику обрахунку та побудови кривої виробничої можливостей до управлінської діяльності за результативними показниками. У статті наведено криві управлінських можливостей у 2011–2016 рр. в цілому по економіці країни, проміжні результати визначення межі кривої управлінських можливостей в Україні у 2011–2016 рр., висвітлено криву трансформації межі управлінських можливостей в цілому по економіці України у 2011–2016 рр. За результатами дослідження визначено ймовірність існування втрачених альтернатив у державному управлінні в економіці України у 2011–2016 рр. Установлено, що вагомість економічної прaxeології в сучасних умовах розвитку системи державного управління в Україні є значною та потребує подальших наукових досліджень. Результати досліджень інтерпретовано відповідно до типів ірраціональної поведінки індивідуумів та послідовності реалізації управлінських дій.

Ключові слова: економіка; прaxeологія; державне управління; система; суспільство; ринок

The Importance of Economic Praxeology in the Development of Public Administration in Ukraine

Yasynska N. A., Donetsk State University of Management

The paper provided a theoretical justification for the feasibility of investigating economic praxeology in the development of the public administration system in Ukraine, and a description of economic praxeology is formulated. It is pointed out that economic praxeology is an apology for the free market and individual freedom. It is revealed that the modern state economic policy of Ukraine develops within the framework of the theory of good governance, and the world one – according to the principles of the public choice theory. The analysis is carried out and the estimation of the importance of economic praxeology during the development of the national system of public administration is given. The study takes into account the index of political stability and the absence of violence and (or) terrorism in Ukraine. The issue of establishing the limits of managerial capabilities for the most successful execution of plans for non-long-term action in the public administration system is actualized. The research is based on the systematization of the theory of economics and public administration, which made it possible to apply the methodology of calculating and constructing the production capacity curve to management activity based on the resulting indicators. The benefits of this study are the curves of management opportunities in 2011–2016. In general for the economy of the country, intermediate results of determining the limits of the management capacity curve in Ukraine in 2011–2016. There also had the curve of transformation of the limits of managerial capabilities in the whole for the economy of Ukraine in 2011–2016 is given. According to the results of the study, the probability of existence of missed alternatives in public administration in the economy of Ukraine in 2011–2016 is determined. It is established that the weight of economic praxeology in the current conditions of development of the public administration system in Ukraine is significant and requires further scientific research. The results of the research are interpreted in accordance with the types of irrational behavior of individuals and the sequence of management actions.

Keywords: economics; praxeology; public administration; system; society; market

Значення економічної праксиології в розвитку системи державного управління в Україні

Ясинська Н. А., Донецький державний університет управління

В статті приведено теоретичне обґрунтування цілесобразності дослідження економічної праксиології в розвитку системи державного управління в Україні, сформульована характеристика економічної праксиології. Указано, що економічна праксиологія являється апологією вільному ринку та вільності особистості. Виявлено, що сучасна державна економічна політика України розвивається в межах теорії good governance, а світова – по принципах теорії public choice. Проведено аналіз та дано оцінку значимості економічної праксиології в час розвитку вітчизняної системи державного управління. Дослідження враховує індекс політичної стабільності та відсутність насильства (або) тероризму в Україні. Актуалізовано питання встановлення меж управлінських можливостей для максимально успішного виконання планів недовготривалого дієвості в системі державного управління. Дослідження ґрунтується на систематизації теорії економіки та державного управління, що дозволило застосувати методику розрахунку та побудови кривої виробничих можливостей до управлінської діяльності за результативними показниками. В статті наведено криві управлінських можливостей в 2011–2016 рр. в цілому по економіці країни, проміжні результати визначення меж кривої управлінських можливостей в Україні в 2011–2016 рр., наведена крива трансформації меж управлінських можливостей в цілому по економіці України в 2011–2016 рр. За результатами дослідження визначено ймовірність існування упущених альтернатив в державному управлінні в економіці України в 2011–2016 рр. Встановлено, що вага економічної праксиології в сучасних умовах розвитку системи державного управління в Україні є значущою та потребує подальших наукових досліджень. Результати досліджень інтерпретовано відповідно до типів ірраціонального поведіння індивідумів та послідовності управлінських дій.

Ключові слова: економіка; праксиологія державного управління; система; суспільство; ринок

Постановка проблеми.

Провідні країни світу пишаються високим рівнем фінансово-економічного розвитку на засадах соціального захисту та значної диверсифікації соціальних послуг. Вони спромоглися тимчасово сформувати державу всеохопного добробуту та справедливі суспільства. Але питання тимчасовості для таких країн з роками набуває статусу проблеми. Глобальна фінансова криза та подальші локальні кризи країн викликали спори щодо стійкості поточної світової моделі устрою суспільства, заснованої на інвестиційному та споживчому попиті акторів і стейкхолдерів ринку на нові незабезпечені фінансові інновації. У поточній дійсності передовсім держави всеохопного добробуту переглядають фундаментальні основи існування, оскільки більшість держав, які не входять до числа провідних, організаційно та ресурсно не готові до перспективних викликів, з одного боку, а поточний етап глобалізації новітньої історії є більш невдалим, ніж успішним – з другого боку. Внутрішні протиріччя, борги, зростаюча глобальна конкуренція, наднаціональні фінансові активи та все більш високі очікування громадян

щодо якості та кількості соціальних норм і справедливої соціальної стратифікації, зростаюча міграція, негативні демографічні тенденції європейців: це лише деякі з факторів впливу на національні уряди країн щодо бюджетного забезпечення процесів розвитку соціально-орієнтованої економіки, результативної політики благоустрою та побудови більшої кількості справедливих суспільств.

Аналіз досліджень і публікацій. Тематика державного управління, як і будь-яка інша, є масштабною та добре описаною. Наразі вона має значний набір теоретико-прикладних інструментів дослідження та усталену практику моніторингу за всіма напрямками реалізації [1-11]. В межах даної роботи система державного управління розглянута через призму справедливого арбітра, який виважено та результативно, напряму або опосередковано (через формально прописані механізми) розподіляє суспільні й колективні блага між членами громади. Це, з одного боку, спрощує суб'єктну схему взаємовідносин, а з іншого боку – дозволяє виявити слабкі місця поточної інституціональної моделі та виявити втрачені альтернативи в державному управлінні.

На нашу думку, присвячені соціології, економіці, фінансам, кризі або їх міждисциплінарні чи міжпроблемні дискусії могли б бути більш плідними, якщо б коло учасників таких диспутів значно виходило за межі теорії, а вбирало б політиків, політтехнологів, провідних бізнесменів, науковців і фахівців, чії стратегічні інтереси пов'язані з майбутнім соціально-економічним розвитком України [12-17].

Мета дослідження. Визначити вагомість економічної праксеології під час розвитку системи державного управління в Україні.

Виклад основного матеріалу.

Будучи «нормативною граматику людських дій» [12, с. 9], праксеологія передбачає людську кооперацію різних проявів. На національному рівні будь-якої держави наразі є актуальними такі напрями соціально-економічної політики: економіка, освіта, ринок праці, охорона здоров'я та пенсійна система. На світовому рівні мають значення міжнародні договори та норми, дотримання яких дозволяє фактично бути країною з відкритою економікою й ринками. Унікальним моментом для України є сучасне реформування зазначених сфер за прямої та опосередкованої участі зовнішніх стейкхолдерів. Примітно, що така ситуація для України не є новою, а систематично повторюваною. Тому заслуговують на увагу системні фактори соціально-економічної поведінки українців, дія та вплив яких дозволяли в історії держави відновлювати та відбудовувати державність нації та розвивати економічну праксеологію.

Логіка економічної праксеології полягає у наступному [1, 2, 13, 14]:

- в основі економічних процесів лежить підприємницька (творча) діяльність конкретних людських індивідуальностей, які використовують розсіяне знання для досягнення своїх цілей;

- ринок є системою координації діяльності конкретних людських індивідуальностей, раціональні дії кожного забезпечують ненавмисні наслідки у вигляді розширеного (спонтанного) порядку людського співробітництва;

- ринок не може бути «досконалим» або «недосконалим», він або є, або ні; або ринок є вільним, або ні;

- державне втручання в механізм функціонування ринку призводить до руйнування розширеного (спонтанного) порядку, заснованого на вільних діях індивідуумів, і призводить до втрати вигоди для кожного з них. Завдання економічної науки полягає в тому, щоб виявляти заходи («досліджувати те, що видно, виходячи з того, що не видно» Ф. Бастія), які сприяють або перешкоджають досягненню спонтанного порядку.

Таким чином, економічна праксеологія є апологією вільному ринку і свободі особистості. Методологічним результатом розвитку економічної праксеології є теорія public choice (засновник К. Віксель, наступники – К. Ероу, Дж. Б'юкенен, Г. Таллок, Е. Остром та ін.).

Сучасна державна економічна політика України розвивається в межах теорії good governance та має низку індикативних показників результативності. Динаміка одного з головних на даний час індикаторів, на наш погляд, наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Політична стабільність та відсутність насилля/тероризму в Україні у 2002-2014 рр.

Показник	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Роки, індекс												
Політична стабільність та відсутність насилля	-0,38	-0,4	-0,48	-0,27	-0,03	0,15	0,03	-0,31	-0,02	-0,08	-0,1	-0,76	-1,99, -1,93 у 2015р.

Складено за даними [18]

Економічна свобода та бізнесові можливості визначаються політичною стабільністю та відсутністю насилля та (або) тероризму. В Україні цей індекс є нестабільним та з роками знижується, що негативно позначається на економічній діяльності і бізнесових прагненнях українців.

Одним із завдань теорії public choice, за якою розвиваються державні економічні політики провідних країн світу, є з'ясування умов, за яких переслідування політиками й чиновниками колективних та особистих інтересів принесло б користь суспільству. Іншим завданням є функціональна конкурентність структурних одиниць апарату державного управління [3-4]. Як зазначає А. Стойка, природа державно управлінської діяльності об'єктивно обумовлює виникнення конфліктів [5, с. 7-10], які в країнах із ринковою економікою допоки достатньо демократично розв'язуються із застосуванням теорії public choice. З одного боку, у науковому сенсі це можна вважати проблематикою політології, з другого боку, порівняння результуючих показників дає підстави для прийняття управлінських рішень, значення яких фінансово обраховується у вигляді доходів або збитків. Географічно в межах України схожа альтернатива може мати місце у вигляді децентралізації. Але вони не є ідентичними за змістом та сутністю.

У розвинутих країнах світу через значене збільшення обсягів внутрішньодержавного грантового фінансування регіональних і місцевих адміністрацій [4], на фоні збанкрутілих міст і значного місцевого, регіонального та державного боргу [6], виникла проблема фінансового характеру – ліквідності бюджетів адміністративно-територіальних одиниць кожної держави, в якій сукупний борг збільшується. Ця проблема є ринковою через власне економічну природу. Тому наслідки від її ігнорування матимуть катастрофічний ефект як для самої системи державного управління, так і для ринкового механізму. До того ж допоки вона розв'язується в класичний спосіб – за допомогою збільшення фінансових важелів державного регулювання та розширення меж їх використання. Цьому, з одного боку, сприяє кількісне зростання населення як результат природних дій та імміграції, передовсім, висококваліфікованих професіоналів з-за кордону. З іншого боку, існує державний запит до ринку праці щодо забезпечення альтернатив працевлаштування населення, яке мешкає на території держави. Своєю чергою ринок має

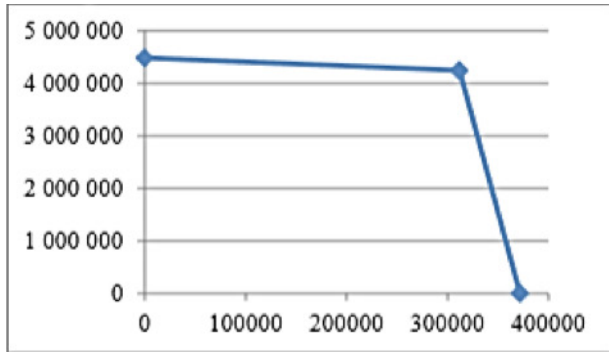
критичну межу в процесах розширеного відтворення. Тим не менш, зазначена вище проблема не розв'язується, вона тільки відтермінується. Тому в даному разі доцільно говорити про криву (межу) управлінських можливостей як вигнуту лінію, дослідження якої в низці років демонструє вектор управлінських дій в економічній інтерпретації (у бік збільшення доходів або видатків (збитків)). Зрозуміло, що вона збудована за принципами кривої виробничих можливостей. Але її властивості, припущення та результативність використання у фінансовій аналітиці управлінських дій мають бути досліджені додатково. Розгляньмо аргументацію та тренд кривої управлінських можливостей, який є на сьогодні в Україні. Як відомо, система державного управління та бізнесова діяльність функціонують на основі короткострокових та середньострокових планів. Сам по собі управлінський цикл вміщує основні управлінські функції планування, організації діяльності, регулювання й контролю дій та звітних документів (складених планів). Будь-який план має відповідати принципам економічного обґрунтування й раціональності (за часовими та ресурсними витратами), спиратися на реальні можливості організації (групи або окремих індивідуумів); має бути достатньо гнучким для коригування у разі необхідності. А в умовах тривалої системної кризи в Україні питання встановлення межі управлінських можливостей задля максимально успішного виконання планів нетривалої дії є досить своєчасним. Використовуючи теорію виробничих можливостей (за кривою і межею) [15] та приймаючи з відповідними коригуваннями її норми щодо управлінського аспекту, проведений аналіз та складені графіки результатів управління економікою в Україні за чинними нормами державного регулювання, які, в межах фінансової економіки, мають фінансовий результат: доходи (чистий прибуток) та видатки (витрати) в порівнянні:

– сукупних доходів та витрат у країні (в цілому по економіці країни);

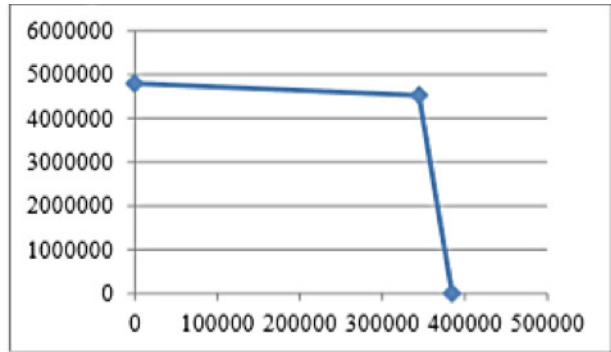
– різниці доходів і витрат по публічному й приватному секторах економіки.

На збудовану криву по кожному року (рис. 1) здійснюють вплив соціально-економічні й організаційні фактори. А фінансові результати публічного й приватного секторів згенеровані в умовах обмеженості базових та фінансових ресурсів. Щодо першої частини аналізу результати наступні.

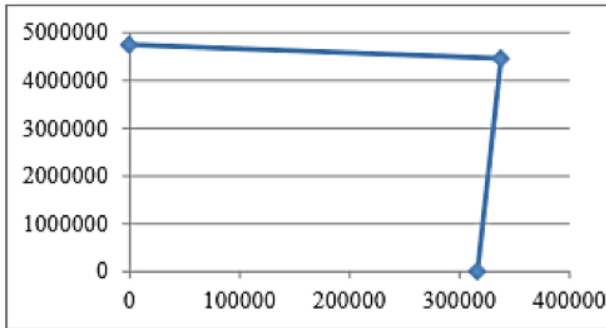
2011

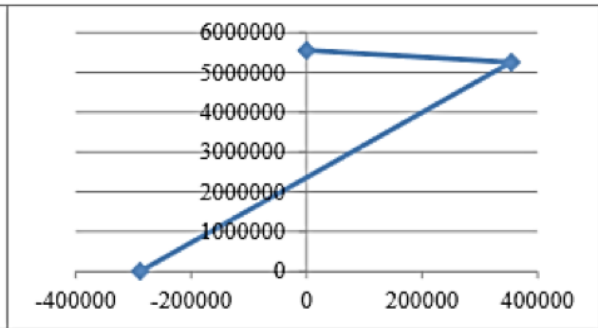
2012

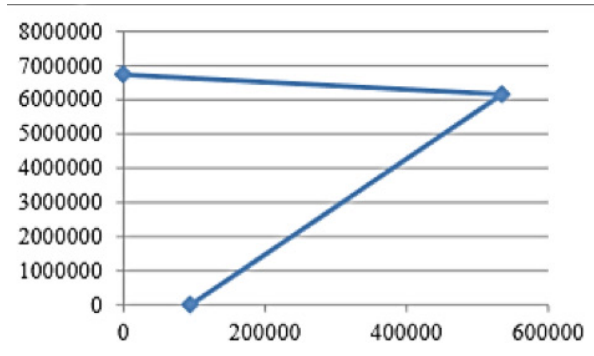
2013

2014

2015

2016

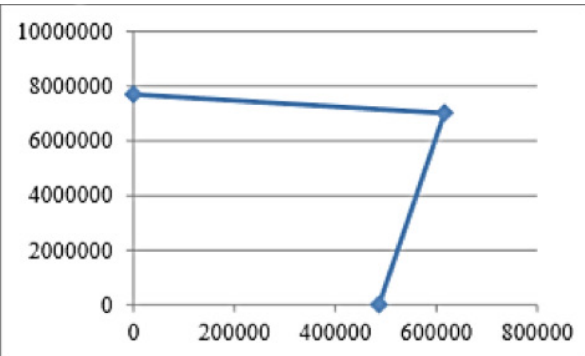

Рис. 1. Крива управлінських можливостей у 2011 - 2016 рр. в цілому по економіці країни, млн грн (вісь абсцис – сумарні доходи в країні, вісь ординат – сумарні витрати в країні) (складено автором за даними [19-21])

Як видно з рис. 1 крива управлінських можливостей не мала стабільного тренду за загальними показниками доходів і витрат. Тут і в дослідженнях О. Власюка, Л. Лондар, Н. Корень та ін. [7-9] доведено, що найбільший резонанс в показниках результатів управління спостерігається у 2014 р. через політико-економічну кризу, яка сталася в

Україні згодом після фінансово-економічної кризи та зростання рівня боргової залежності країни. Зазначимо, що в поточному аналізі беруть участь фінансові показники результативності функціонування банківських установ за аналізований період. Проміжні результати проведеного аналізу представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Проміжні результати визначення межі / кривої управлінських можливостей в Україні у 2011–2016 рр.

Рік	Сумарні (сукупні) значення для доходів Державного бюджету та чистих прибутків в економіці, млн. грн	Сумарні (сукупні) значення для видатків Державного бюджету та витрат економіки, млн. грн	Альтернативні витрати на 1 грн. доходів для:	
			Економіки, грн	Державного бюджету, грн
2011	371890	4481111	70,60	0,77
2012	384666	4795050	113,19	0,79
2013	316196	4746338	-208,32	0,85
2014	-288233	5551519,1	-8,17	0,84
2015	94578,8	6733458	-13,99	1,08
2016	486600	7691644	-54,03	1,11

Розраховано за даними [19-21]

У даному випадку зрозумілим та адекватним є зростання альтернативних витрат на 1 грн доходів для Державного бюджету. Цієї характеристики надати динаміці альтернативних витрат для економіки не можна. Піковість меж зростання / зниження альтернативних витрат на 1 грн доходів в економіці України свідчить про штучне регулювання фінансових процесів й результатів у 2013–2016 рр.

Виникає питання щодо можливості усвідомлення інноваційності проекту (нового державного плану соціально-економічного розвитку) «системній» особі (тому, хто досяг визначеної посади в ієрархії управління). Бізнес є найбільш мобільним щодо упровадження інновацій у господарську діяльність в невідомій перспективі за державну систему, яка має власний механізм самозахисту. Він

частіше позитивно реагує на відбір інноваційного проекту через бажання максимального задоволення майбутніх запитів у поточній конкурентній боротьбі. Чим більш інноваційно непередбачуваним буде проект за результатами, тим менше економічно зацікавлений в ньому буде державна система. Адже державна система управління протриває будь-якій дії, яка порушує той рівноважний стан, який визначений законодавчо. Бізнес же знає, що рівноважний стан є тимчасовим за часом. Будь-яке зрушення інформаційного масиву ініціює зсув рівноважного стану для ринкового пошуку нових умов його існування. Тому ризик втрачених альтернатив у державному управлінні є більш імовірним і вищим за бізнесовий аналог.

Щодо другої частини аналізу результати наступні (рис. 2).

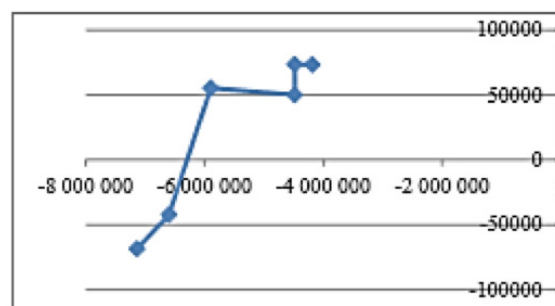

Рис. 2. Крива трансформації межі управлінських можливостей в цілому по економіці України у 2011 - 2016 рр., млн грн (де вісь абсцис – сальдо фінансових результатів приватного сектору, вісь ординат – сальдо фінансових результатів публічного сектору) (складено автором за даними [19-21])

Найменш раціональне й ефективне використання обмежених ресурсів в Україні в 2012 р. призвело до формування соціального запиту на реформи, які упродовж більш ніж року набували відповідного оформлення. Втрачені альтернативи в державному управлінні також існували і в 2014 р. [10]. Їх розмір за економічним виміром є меншим у даному короткостроковому аналізі,

але соціальні наслідки не змінюють рівня сприйняття понесених втрат. Відповідно до закону зростаючих альтернативних витрат: щоб отримати більше блага одного виду в даний період часу, суспільство повинно жертвувати все зростаючою кількістю іншого блага. Виявлені втрачені альтернативи присутні в економіці, що відображено в табл. 3.

Таблиця 2

Проміжні результати визначення межі / кривої управлінських можливостей в Україні у 2011–2016 рр.

Втрачена альтернатива в державному управлінні	Управлінські варіанти по роках	Альтернативні витрати державного управління	Сальдо фінансових результатів	
			Приватного сектору	Публічного сектору
	2011	-	-4182447	73226
Існує	2012	-1195,62	-4483862	73478,1
Ймовірна	2013	-0,16	-4480134	49992,3
Існує	2014	-266,98	-5895044	55291,9
	2015	7,19	-6596663	-42216,6
	2016	20,46	-7136443	-68600,5

Розраховано за даними [23]

В умовах тривалої системної кризи, яка існує вже десять років в Україні, виникає необхідність науково-практичної рефлексії сутності феномену управлінських рішень. Так, на початку ХХ ст. (1922 р.) в період становлення радянської системи господарювання Ф. Кутейщikovим [16, с. 752-762] було підтверджено існування оптимуму Парето в результативності управлінських дій та меж управлінського впливу. Тому, використовуючи вже відомі теорії, доцільно визначати нові форми зв'язків та залежностей. Зокрема, доцільно визначати умови, припущення, властивості та варіації інтерпретації отриманих даних за результатами дослідження, накопичуючи емпіричний базис. Безсумнівним є те, що система державного управління за напрямками реалізації політики в останні десять років здійснила низку ірраціональних кроків, які притаманні виключно індивідуумам. Д. Канеман та В. Сміт виділили такі типи ірраціональної поведінки індивідуумів [17]:

- ігнорування альтернативних витрат;
- невміння мислити в термінах граничних величин;

- додання значення відносним, а не абсолютним величинам;
- схильність приймати рішення, засновані на справедливості;
- невміння працювати з вірогідностями;
- переоцінювання власних здібностей;
- схильність приймати до уваги тільки ті факти, які підтверджують власні погляди.

Економічне, соціологічне, психологічне та побутове розуміння ірраціональності достатньо повно досліджено в [11]. Управлінське раціональне рішення індивідууму приймається на основі послідовної реалізації наступних дій:

- ситуаційний аналіз;
- ідентифікація проблеми і постановка мети;
- пошук необхідної інформації і формування альтернатив;
- формування критеріїв оцінки альтернатив й проведення оцінки; вибір найкращої альтернативи;
- виконання (реалізація) прийнятої альтернативи;
- розробка критеріїв моніторингу або контролю виконання;

– проведення моніторингу й контролю виконання;

– оцінка досягнутого результату.

Ці дії містять в собі ірраціональні складові через наявність:

– інформації про розподіл вірогідності на множинності результатів – це спричиняє існування стохастичної невизначеності;

– інформації про вплив на результати поведінки учасників – виникає поведінська невизначеність;

– інформації тільки про можливі результати та відсутність інформації про зв'язки між рішеннями та результатами – це спричиняє існування природної невизначеності;

– неповної інформації або її відсутності щодо можливих результатів – виникає апіорна невизначеність.

Узагальнюючи, слід відзначити, що роль економічної праксеології в поточних процесах ро-

звитку системи державного управління є визначальною. Адже спроможні до розвитку економіка й фінансова система України здатні забезпечити перспективність людської діяльності за всіма сферами фінансово-економічного буття, що в межах державних регулюючих норм є запорукою фінансової міцності та економічної стабільності держави.

Висновки.

Відповідно до зазначеного, вагомість економічної праксеології в сучасних умовах розвитку системи державного управління в Україні є значною. Вона також представляє собою не досліджений предмет аналізу та оцінки результативності використовуваних нині інструментів державного управління з точки зору встановлення ефективності сукупності людських дій, спрямованих на соціально-економічний розвиток України.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Buchanan J. M. The Calculus of Consent: Logical Foundations of Constitutional Democracy / J. M. Buchanan, G. Tullock. – 1962. – Retrieved from: http://files.libertyfund.org/files/1063/Buchanan_0102-03_EBk_v6.0.pdf.
2. Остром Э. Управляя общим: эволюция институтов коллективной деятельности / Э. Остром. – М.: ИРИСЭН, Мысль, 2010. – 447 с.
3. Білокур Є. І. Функції державного управління: поняття, особливості, правове регулювання: дис. ... кандидата юр. наук / Є. І. Білокур. – Одеса, 2015. – 194 с.
4. Ruy V. The Fiscal Interplay Between Federal, State, and Local Governments / V. Ruy. – 2012. – Retrieved from: <https://www.mercatus.org/publication/fiscal-interplay-between-federal-state-and-local-governments>.
5. Стойка А. В. Лідерство в управлінні конфліктами в процесі взаємодії державних службовців / А. В. Стойка. – Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. – 40 с.
6. Hamilton E. States' Finances Threaten Whole Country / E. Hamilton. – 2012. – Retrieved from: https://www.mercatus.org/expert_commentary/states-finances-threaten-whole-country.
7. Лондар Л. П. Стан державного боргу України в умовах загострення фінансових ризиків, пов'язаних із гібридною війною / Л. П. Лондар. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/derzh_borg-d8023.pdf.
8. Власюк О. С. Боргова стійкість як стратегічний напрям підвищення рівня фінансово безпеки. Аналітична доповідь / О. С. Власюк, Л. Г. Шемаєва, Л. П. Лондар. – Київ: НІСД, 2016. – 50 с.
9. Корень Н. В. Бюджетна політика держави в умовах гібридної війни: пріоритети та ризики / Н. В. Корень // Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/biudzh_polit-6c509.pdf.
10. Greenberg M. R. Rebuilding Economic and Political Stability in Ukraine / M. R. Greenberg. – 2015. – P. 7. – Retrieved from: <https://www.cfr.org/report/>.
11. Управленческие решения / под ред. Я. В. Меркурьевой. – С-Пб.: Проспект, 2017. – 384 с.
12. Пивоваров Д. В. Философия религии. Практиология религии: учеб. пособие для академического бакалавриата / Д. В. Пивоваров. – М.: Изд-во Юрайт, 2018; Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та. – 474 с.
13. Wicksell K. Interest and Prices / K. Wicksell. – New York: Sentry Press, 1898. – P. 102.
14. Arrow K. J., 1963. Social Choice and Individual Values / K. J. Arrow. – New Haven: Yale University Press. – P. 124.
15. Food and Agriculture Organization of the United Nations: Ukraine. – Retrieved from: <http://www.fao.org/faostat/en/#country/230>.

16. Макконнелл К. Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика / К. Р. Макконнелл, С. Л. Брю. – М.: Республика, 1992. – Т. 1. – 399 с.
17. Показники банківської системи: офіційний сайт НБУ. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.
18. Діяльність суб'єктів господарювання: статистичні збірники за 2015, 2016 рр. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
19. Атоян Г. Антология социально-экономической мысли в России. 20-30-е годы XX века / Г. Атоян, И. Атоян, И. Тюрин, А. Кравченко, К. Кравченко. – М.: Academia, 2001. – 776 с.
20. Foundations of Behavioral and Experimental Economics: D. Kahneman and V. Smith, Stockholm, Sweden. – Retrieved from: https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/economic-sciences/laureates/2002/advanced-economicsciences2002.pdf.
21. Веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
22. Законодавство України: Верховна рада України. Офіційний портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
23. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

REFERENCES

1. Buchanan, J.M., & Tullock, G. (1962). *The Calculus of Consent: Logical Foundations of Constitutional Democracy*. Retrieved from: http://files.libertyfund.org/files/1063/Buchanan_0102-03_EBk_v6.0.pdf
2. Ostrom, E. (2010). *Upravlyaa obszhim: evolizia institutov kollektivnoy deyatelnosti [Managing the general: the evolution of the institutions of collective action]*. Moscow: IRISEN, Mysl [in Russian].
3. Bilokur, E.I. (2015). *Funkzii derzhavnogo upravlinnya: ponyattya, osoblivosti, pravove reguluvannya [Functions of public administration: notions, peculiarities, legal regulation]*. Candidate's thesis. Odessa [in Ukrainian].
4. Ruggy, V. (2012). *The Fiscal Interplay Between Federal, State, and Local Governments*. Retrieved from: <https://www.mercatus.org/publication/fiscal-interplay-between-federal-state-and-local-governments>.
5. Stoyka, A.V. (2016). *Liderstvo v upravlinni konfliktamy v processi vzaemodii derzhavnyh sluzhbovciv [Leadership in conflict management in the process of interaction between civil servants]*. Kyiv: DP NVC «Priorytety» [in Ukrainian].
6. Hamilton, E. (2012). *States' Finances Threaten Whole Country*. Retrieved from: https://www.mercatus.org/expert_commentary/states-finances-threaten-whole-country
7. Londar, L.P. (2017). *Stan derzhavnogo borghu Ukrainy v umovah zagostrennya finansovih ryzykiv, pov'yazanyh iz gibrydnou viynou [The state debt of Ukraine in the context of exacerbating the financial risks associated with the hybrid war]*. Kyiv. Retrieved from: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/derzh_borgh-d8023.pdf [in Ukrainian].
8. Vlasyuk, O.S. (2016). *Borgova stiykist yak strategichniy napryam pidvyzhennya rivnya [Debt stability as a strategic direction for raising the level of financial security. Analytical report]*. Kyiv: NISD [in Ukrainian].
9. Koren, N.V. *Budzhetna politika derzhavy v umovah gibrydnoi viyny: prioriteti ta riziki [State Budget Policy in Hybrid War: Priorities and Risks]*. National Institute for Strategic Studies. Kyiv. Retrieved from: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/biudzh_polit-6c509.pdf [in Ukrainian].
10. Greenberg, M.R. (2015). *Rebuilding Economic and Political Stability in Ukraine*. Access: <https://www.cfr.org/report/>
11. Mercurieva, Ya.V. (2017). *Upravlencheskie resheniya [Managerial solutions]*. St.Petersburg: Prospect [in Russian].
12. Pivovarov, D.V. (2018). *Filosofiya religii. Praxeologiya religii [Philosophy of religion. Praxeology of Religion]* Moscow: Yurayt Publishing; Ekaterinburg: Publishing house Ural. University [in Russian].
13. Wicksell, K. (1898). *Interest and Prices*. New York: Sentry Press.
14. Arrow, K. J. (1963). *Social Choice and Individual Values*. New Haven: Yale University Press.
15. *Food and Agriculture Organization of the United Nations: Ukraine*. Retrieved from: <http://www.fao.org/faostat/en/#country/230>.
16. McConnell, K. R., & Bru, S.L. (1992). *Economix: principi, problem I politika [Economics: principles, problems and politics]*. Moscow: Respublica [in Russian].

17. *Pokaznyky bankivskoi systemy: ofitsiyni sait NBU [Indicators of the banking system: the official site of the NBU]*. Retrieved from: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 [in Ukrainian].
18. *Diialnist subiektiv hospodariuvannia: statystychni zbirnyky za 2015, 2016 rr. [Activities of business entities: statistical collections for 2015, 2016]*. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
19. Atoyan, G., Atoyan, I., Tyurin, I., Kravchenko, A., & Kravchenko, K. (2001). *Antologiya socialno-ekonomicheskoy mysli v Rossii. 20-30-e gody XX st. [Anthology of socio-economic thought in Russia. 20th-30th years of XX century]*. Moscow: Academia [in Russian].
20. *Foundations of Behavioral and Experimental Economics: Daniel Kahneman and Vernon Smith, Stockholm, Sweden*. Retrieved from: https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/economic-sciences/laureates/2002/advanced-economicsciences2002.pdf
21. *Veb-portal Derzhavnoi kaznacheiskoi sluzhby Ukrainy [The Official Web-Site of the State Treasury Service of Ukraine]*. (2017). Retrieved from: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index> [in Ukrainian].
22. *Zakonodavstvo Ukrainy: Verkhovna rada Ukrainy. Ofitsiyni portal [Legislation of Ukraine: The Official Web-Site of the Verkhovna Rada of Ukraine]*. (2017). Access: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws> [in Ukrainian].
23. *Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official site of the State Statistics Service of Ukraine]*. (2017). Access: <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

Ясинська Надія Альбертіївна

Д.е.н., професор
Донецький державний університет управління
87513, м. Маріуполь, вул. Карпінського, 58

Yasynska Nadia

Doctor of Economic Sciences, Professor
Donetsk State University of Management
58, Karpinskogo St., Mariupol, 87513, Ukraine

Email: Nad_dsum@ukr.net

Цитування: Ясинська Н. А. Значення економічної прaxeології у розвитку системи державного управління в Україні / Н. А. Ясинська // *Аспекти публічного управління*. – 2018. – Т. 6. – № 6-7. – С. 64-73.

Citation: Volynets, S.S. (2018). *Znachennia ekonomichnoi prakseolohii u rozvytku systemy derzhavnoho upravlinnia v Ukraini [The Importance of Economic Praxeology in the Development of Public Administration in Ukraine]*. *Public administration aspects, 6 (6-7)*, 64-73.

Стаття надійшла / Article arrived: 28.06.2018

Схвалено до друку / Accepted: 12.07.2018